

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2016-02-11
Meddelad i
Linköping

Mål nr
8123-15

SÖKANDE

Bygg & Interiör Golventreprenad AB, 556699-7200
Box 100
641 21 Katrineholm

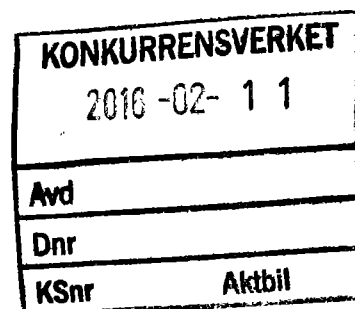
MOTPART

Gnestahem AB, 556559-6268
Box 52
646 21 Gnesta

Ombud: Anne-Christine Ehn
Colligio AB
Klara Norra Kyrkogata 26
111 22 Stockholm

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 236822

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406 581 04 Linköping	Brigadgatan 3	013-25 11 00 E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se	013-25 11 40	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Gnestahem AB (Gnestahem) genomför en upphandling av ramavtal för entreprenörer avseende golvarbeten för underhålls- och ombyggnadsarbeten (upphandlingen). Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande och det anbud som har det ekonomiskt mest fördelaktiga priset antas.

Av tilldelningsbeslut den 30 november 2015 framgår att Nilsson & Son Golv & Plattsättnings AB tilldelats kontraktet. Enligt upphandlingsprotokoll till tilldelningsbeslutet uppfyller Bygg & Interiör Golventreprenad AB (bolaget) kvalificeringskravet, men gick inte vidare till utvärdering eftersom reservationer angivits i anbudsformuläret.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och anför att deras anbud lämnats enligt förfrågningsunderlag och anbudsformulär och därför rätteligen borde ha utvärderats.

Gnestahem motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA ANFÖRT*Bolaget*

De har lämnat anbud enligt förfrågningsunderlaget och anbudsformuläret, vilket de tydligt har skrivit i offerten och då har de givetvis godkänt samtliga föreskrifter och handlingar i förfrågningsunderlaget. Bolaget har enligt punkt 2.2.1 i upphandlingsprotokollet diskvalificerats från att gå vidare till utvärdering på grund av reservationer i anbudsformuläret. De har enbart förtydligat anbudet i de delar där förfrågningsunderlaget varit otydligt. De har inte gjort någon reservation för angivet arbetsutförande och begärt pris.

Bolaget har förtydligat anbudet genom att ange att pris för rivning av golv har lämnats per lager, för det står inget annat i den tekniska beskrivningen i förfrågningsunderlaget eller i anbudsformuläret. I den tekniska beskrivningen står *matta* och *befintlig golvbeläggning* i singularis. Det står således inte att *mattor* ska tas bort och inte heller att borttagning av samtliga lager ska ingå i lämnat å-pris.

Gnestahem skriver även att det pris som en anbudsgivare lämnar i upphandlingen innehåller en kalkylerad risk i och med att anbudsgivarna behöver ta med möjligheten för rivning av flera lager i sin beräkning. Detta förtydligande som Gnestahem först i efterhand skriver, framgår varken av den tekniska rambeskrivningen eller av anbudsformuläret. Det framgår av punkt 2 i den tekniska rambeskrivningen att det kan förekomma golvmaterial i flera lager, men det framgår inte att lämnat å-pris ska gälla för ett, två eller tre lager matta. Om Gnestahems avsikt var att å-pris för rivning skulle avse ett visst antal lager så hade det varit tydligt om detta angetts i anbudshandlingarna.

Alla entreprenörer har lämnat anbud på samma förfrågningsunderlag. Därmed är principen om likabehandling mellan anbudsgivare uppnådd. Samtliga anbudsgivare har troligen gjort samma bedömning av den text som står, dvs. lämnat pris på det som man känner till, alltså kostnad för borttagning av matta per kvm och lager. Bolaget har inte lämnat anbud i strid med förfrågningsunderlaget.

Det kan konstateras att förfrågningsunderlaget är otydligt.

Gnestahem

I upphandlingen har uppställts ett antal tydligt utformade krav som inte går emot principerna om likabehandling, transparens, eller några andra av de grundläggande principerna. Samtliga anbudsgivare har bedömts på samma sätt utifrån dessa krav och kriterier och behandlats lika.

Bolaget har lämnat priser i strid med förfrågningsunderlaget. Enligt bolaget utgör anteckningarna i anbudsformuläret inte reservationer, utan endast förtydliganden av anbudet. Bolaget har i anbudsformuläret redovisat sina å-priser för golvbeläggning och väggbeklädnad. Vid redovisningen av priserna har bolaget angivit vissa förutsättningar för att priserna ska gälla. Bland annat har bolaget angett att pris för rivning av golv har lämnats per lager. Gnestahem kan inte tolka bolagets anbud på annat sätt än att anteckningen utgör en förutsättning för att priset ska gälla och att pris för rivning gäller för ett (1) lager. Det är därför felaktigt, som bolaget påstår, att formuleringen endast utgör ett förtydligande.

I den tekniska rambeskrivningen som gäller för upphandlingen anges att samtliga golvmaterial får läggas endast i ett lager. Det innebär att rivning av matta eller parkett alltid ska utföras innan ny golvbeläggning läggs in. De priser som lämnas för rivning av olika golvmaterial ska således gälla oavsett lager som behöver rivas bort. Det framgår av den tekniska rambeskrivningen att pris för rivning och borttransport av *befintlig* golvbeläggning ska ingå i det lämnade priset. Ordet *befintlig* kan inte tolkas på annat sätt än att all golvbeläggning ska rivas, oavsett hur många lager den befintliga golvbeläggningen består av. I samma avsnitt framgår dessutom hur hantering av golvmaterial *i flera* lager ska ske. Det är på förhand inte känt för vare sig Gnestahem eller entreprenörer hur många lager golvbeläggning ett golv har när en entreprenör ska genomföra ett konkret uppdrag. Det pris som anbudsgivare lämnar i upphandlingen innehåller därmed en kalkylerad risk i

och med att anbudsgivarna behöver ta med möjligheten för rivning av flera lager i sin beräkning.

Övriga anbudsgivare har lämnat pris utan reservation för antal lager golvbeläggning. Bolagets reservation har gjort det möjligt för bolaget att lämna ett lägre pris än övriga anbudsgivare som inte har gjort motsvarande reservation, och därmed medfört en avsevärd konkurrensfördel. Det är heller inte möjligt att jämföra bolagets anbudspris med övriga anbudsgivares. Att anta bolagets anbud skulle strida mot principen om likabehandling. Bolagets anbud har därmed rätteligen förkastats.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vidare ska principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttagas (1 kap. 9 § LOU). Om den upphandlande myndigheten har brutit mot dessa grundläggande principer eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

I mål om offentlig upphandling gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan samt att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (RÅ 2009 ref. 69).

Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av det kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. En upphandlande myndighet har dock en långtgående frihet att bestämma förfrågningsunderlagets utformning under förutsättning att det inte strider mot det upphandlingsrättsliga regelverket (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2002 ref. 50).

Utredning i målet

I förfrågningsunderlagets tekniska rambeskrivning B.2 anges bl.a. följande.

Utrivning av mattor:

Rivning och borttransport av befintlig golvbeläggning ingår i lämnade priser. Beställaren föreskriver att utrivning av matta eller parkett alltid ska utföras.

Vid rivning av golvmaterial i flera lager på varandra ska alltid sockel demonteras och ersättas av högre sockelmodell enligt anbudsformulär.

Av anbudsformuläret framgår att å-priser ska anges för bl.a. följande.

Rivning plastmatta inklusive bortforsling	SEK/kvm
Rivning linoleum/plastmatta inklusive bortforsling tillkommer vid slipning av papp och svart lim	SEK/kvm
Rivning parkett inklusive borttransport och deponi	SEK/kvm

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten har att pröva om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen med anledning av vad bolaget har anfört.

Bolaget har gjort gällande att förfrågningsunderlaget har varit otydligt ifråga om vad arbetet med rivning av golvbeläggning innefattar. Bolaget hävdar att

man därför gjort vissa förtydliganden, dock inte reservationer, i sitt anbud genom att ange att priserna för rivning avser ett (1) lager golv. Gnestahem har därmed förkastat bolagets anbud då man menar att lämnat pris ska innefatta hela arbetet oavsett antal lager golv.

Av förfrågningsunderlaget framgår att rivning och borttransport av befintlig golvbeläggning ingår i lämnade priser. Bolaget har inte, enligt förvaltningsrättens mening, genom någon övertygande argumentation visat att ”rivning av befintlig golvbeläggning” borde avse endast ett golvlager. Inte heller övriga skrivningar i förfrågningsunderlaget avseende rivning av golvmaterial, vilka återgivits ovan, ger anledning att tolka förfrågningsunderlaget på sätt som bolaget gjort. Förvaltningsrätten finner således att förfrågningsunderlagets ordalydelse är tillräckligt tydlig och att det innebär att lämnat pris ska omfatta hela rivningsarbetet oavsett hur många lager den befintliga golvbeläggningen består av.

Förvaltningsrätten anser, i likhet med Gnestahem, att bolaget genom att i anbudet ange att dess priser gäller per lager, har gjort reservationer gällande priserna. Eftersom bolaget har gjort dessa reservationer har Gnestahem inte kunnat utvärdera anbudet eller jämföra det med övriga anbud, i vilka det inte förekommer reservationer. Således har bolaget gjort en otillåten reservation och Gnestahem har därför haft fog för att förkasta dess anbud.

Mot denna bakgrund finns det inte skäl för ingripande enligt LOU på de av bolaget anförda grunderna. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 D LOU)

Sofia Blomkvist

Föredragande har varit Sofie Lindholm.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.